

NÁZORY BUDOUCÍCH PEDAGOGŮ NA MOŽNOST UPLATNĚNÍ PROJEKTOVÉ METODY V PROSTŘEDÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

BLAŽKOVÁ Hana, ČR

Resumé

Príspevek analyzuje znalosti skupiny studentů studijního oboru Učitelství pro mateřské školy PdF UP Olomouc v oblasti projektové metody, jejich názor na možnost uplatnění této efektivní metody v prostředí mateřské školy při rozvoji pracovních dovedností.

Klíčová slova: průzkumné šetření, respondent, projektová metoda, četnost využívání projektové metody.

ATTITUDES OF FUTURE PEDAGOGUES TO OPTION OF UTILISING PROJECT METHOD IN AMBIENT OF NURSERY SCHOOL

Abstract

The article analyze knowledge of student group studying field of study Pedagogy for nursery schools PdF UP Olomouc in a section of project method, their opinion to possibility of utilising this effective method in ambient of nursery school during development of working skills.

Key words: research, respondent, project method, frequency of utilising project method.

1 Úvod

Současné poznatky vývojové psychologie a předškolní pedagogiky ukazují, že velmi efektivní formou pro předškolní vzdělávání je pedagogická práce založená na integrovaných tematických blocích nebo pedagogických projektech, častěji se setkáváme s termínem projektová metoda. Tuto metodu jako stěžejní prostředek pro práci mateřské školy v kontextu Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání používá ve své práci řada pedagogů mateřských škol. V primárním vzdělávání lze projektovou metodu velmi efektivně využít ve vlastní praktické činnosti dětí s ohledem na kauzalitu jednotlivých vzdělávacích oblastí (1).

V rámci obecně technického předmětu jsou studenti studijního oboru Učitelství pro mateřské školy seznamováni nejen s jednotlivými technickými materiály, ale také s možností aplikace moderních výukových metod při rozvoji pracovních dovedností. Proto jsme realizovali průzkumné šetření, které mělo zjistit úroveň znalostí získaných na VŠ o projektové metody a její možnosti aplikace v prostředí mateřské školy. Zjišťovali jsme rozdílnost znalostí dané problematiky mezi studenty studijního oboru Učitelství pro mateřské školy, a to u prezenční a kombinované formy studia.

2 Propozice provedeného šetření

Výzkumný vzorek byl složen ze studentů Pedagogické fakulty UP v Olomouci. Šetření bylo prováděno v rámci výuky předmětu realizované Katedrou technické a informační výchovy. Zastoupení žen a mužů v našem vzorku odpovídá obecně platnému poměru studentů členěných dle pohlaví na PdF UP. Konkrétně v našem vzorku bylo 100 % žen a 0 % mužů. Do průzkumu bylo zahrnuto celkem 98 respondentů, z tohoto počtu bylo 45 studujících prvního ročníku, 53 druhého ročníku. Počet respondentů studijního oboru Učitelství pro mateřské školy prezenční formu studia (dále jen MŠ/P) byl 46 a studentů v kombinované (MŠ/K) formě studia bylo 52. Údaje byly zjišťovány prostřednictvím anonymních, osobně předávaných dotazníků zaměřených na projektovou metodu a její možnosti aplikace při rozvoji pracovních dovedností v prostředí

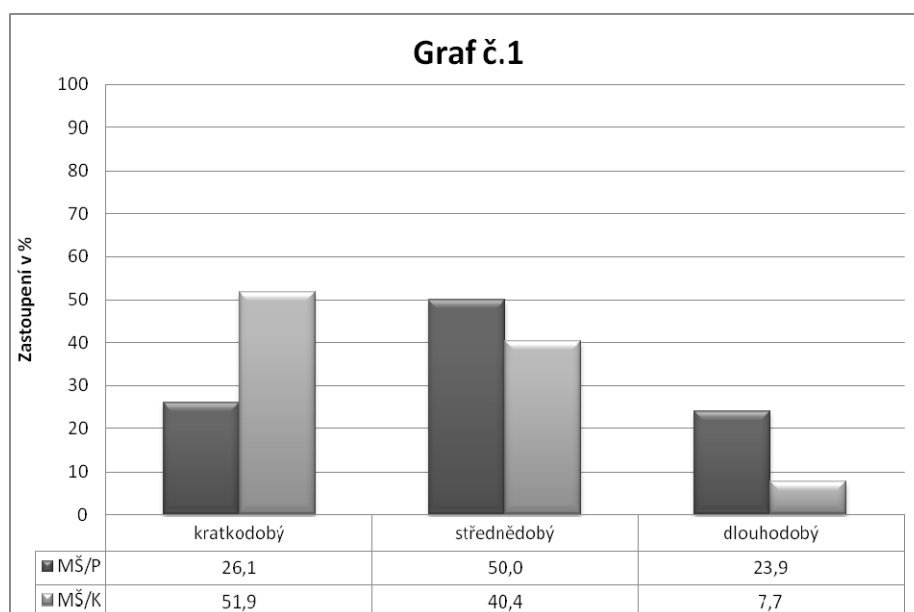
mateřské. Předložený dotazník byl složen ze dvou částí. Položky první části dotazníku byly věnovány projektové metodě a její možnosti realizace v prostředí MŠ při praktických činnostech. V této části jsem se zaměřili celkem na dvě otázky, viz. kapitola 3 Dosažená zjištění. V druhé části byla zjišťována úroveň teoretických znalostí o materiálech, osvojení základních technologických postupů při zpracování a také úroveň seznámení s náměty na výrobky, tato data budou zpracována a publikována v jiném článku.

Návratnost dotazníků, tedy počet vydaných k počtu vyplněných a vrácených, byla rovna 100 %. Dotazníky byly vyhodnoceny a získaná data byla zpracována do grafů.

3 Dosažená zjištění

V mateřské škole můžeme využívat různé druhy projektů. Jako velmi vhodné se jeví projekty krátkodobé, které vychází z aktuálních situací v mateřské škole a slouží jako určitá příprava před danými aktivitami. Nejsou však vyloučeny ani projekty dlouhodobé, které mohou prolínat jednotlivé činnosti dětí (2). Záleží jistě na tom, do jaké míry dokáže být učitel otevřený dětským potřebám a uplatňovat své tvořivé schopnosti. Na základě zmíněných poznatků jsme se studentů dotazovali, jakou délku projekt by preferovali z pohledu efektivity.

Výsledky výzkumného šetření naznačují, že studentky MŠ/P staví na první místo 50 % projekty střednědobé, poté ve srovnatelném zastoupení jsou 26,1 % krátkodobé a 23,9 % projekty dlouhodobé. MŠ/K preferují z pohledu efektivity 51,9 % projekty krátkodobé, v těsné blízkosti 40,4 % jsou projekty střednědobé. Co se týká projektů dlouhodobých, v praxi by jich realizovalo pouze 7,7 %. Souhrnné výsledky první části provedeného šetření znázorňuje graf č. 1.

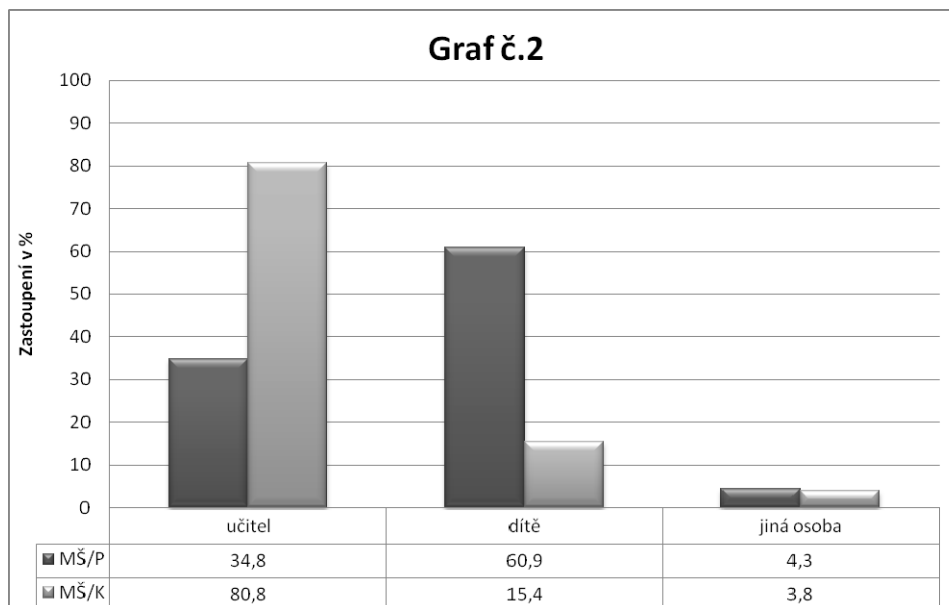

Graf č. 1: Preference projektu v MŠ podle jeho délky trvání

Úspěšnost projektové metody závisí na pečlivé přípravě projektu. V mateřských školách mluvíme o projektování z hlediska pedagoga. Děti se svým podílem na přípravě učí hravou formou projektování svých činností, hledají souvislosti a využívají své zkušenosti. Konkrétně se mohou zapojit např. do tvorby myšlenkových map formou kreslení, kdy zachycují, která témata se k dané problematice hodí (1).

Dále jsme se studentů dotazovali na preferenci navrhovatele vlastního projektu v prostředí MŠ při rozvoji pracovních dovedností. Byli vybráni tři navrhovatelé – učitel, dítě, jiná osoba (např. rodič), kteří jsou z pedagogického hlediska považováni za zásadní činitele při výchovně-vzdělávacím procesu. Výsledky šetření vykazují rozdílnost mezi studenty MŠ/P a MŠ/K. Z grafu

č. 2 je patrné, že studenti MŠ/P za hlavní navrhovatele projektu upřednostňují z 60,9 % dítě, na druhém místě je 34,8 % učitel a za nejméně vhodného navrhovatele projektu považují 4,3 % jinou osobu. Naopak studentky MŠ/K preferují jako navrhovatele projektu 80,8 % učitele, poté 15,4 % dítě. Ve srovnatelném zastoupení s MŠ/P staví studenti MŠ/K na třetí místo 3,8 % jinou osobu. Souhrnné výsledky první části provedeného šetření znázorňuje graf č. 2.

Graf č. 2: Navrhovatel projektu v MŠ

4 Závěr

Z pedagogického hlediska je potřeba zdůraznit, že projektová metoda v prostředí mateřské školy rozšiřuje dosavadní spektrum výukových metod. Její specifika spočívají v možnosti střídání metod práce, organizačních forem výuky, kdy se výuka stává pestřejší a pro děti zajímavější.

Z výsledku průzkumného šetření je patrný rozdíl mezi studenty studijního oboru Učitelství pro mateřské školy prezenční a kombinované formy studia, který lze přisuzovat délce pedagogické praxe respondentů. Studenti prezenční formy studia vycházejí zejména s teoretických poznatků získaných v rámci pregraduální přípravy, oproti tomu studenty kombinované formy studia při šetření ovlivnily praktické zkušenosti získané v přímé pedagogické praxi.

5 Literatura

1. BEČVÁŘOVÁ, Z. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, 2003, s. 54, ISBN 80-7178-537-7.
2. OPRAVILOVÁ, E. a GEBHARTOVÁ, V. *Podzim v mateřské škole*. Praha: Portál, 1998, s. 19, ISBN 80-7178-267-X.
3. OBST, O. *Obecná didaktika*. 1. vyd. Olomouc : Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0555-5.
4. GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno : Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-X.
5. MÁŇÁK, J. a kol. *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. 1. vyd. Brno : Paido, 1994. ISBN 80-982A-94.

Lektoroval: Jiří Pavlas, Mgr.

Kontaktní adresa:

Hana Blažková, Mgr., Katedra technické a informační výchovy, Pedagogická fakulta UP, Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc, ČR, tel. 00420 585 635 819, e-mail hana.blazkova@upol.cz